

ΙΔΡΥΜΑ ΚΩΣΤΑ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ ΟΥΡΑΝΗ

Κύκλος Ετησίων Συνεδρίων «Η Κίνηση της Λογοτεχνίας» (2026–2030)

1ο Ετήσιο Συνέδριο: Ζώνες επαφής

2–4 Δεκεμβρίου 2026 | Ημέρα 1 (Τετάρτη, 2 Δεκεμβρίου 2026)

Συνεδρία 3: Ενδεχόμενες Συναντήσεις II

«Παράδοξα ταξίδια και αναπάντεχες επαφές: για την παρεκβατική γεωγραφική φαντασία του Καισάριου Δαπόντε»

Αλέξανδρος Κατσιγιάννης

Επίκουρος Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ (ABSTRACT)

Αγαπημένες πρακτικές του Καισάριου Δαπόντε είναι οι ατελείωτες παρεκβάσεις και παρενθέσεις του, οι οποίες διεμβολίζουν διαρκώς την κύρια αφήγηση, εξυπηρετώντας την αποθησαυριστική διάθεση και την αναπαράσταση της γνώσης και της πληροφορίας, βασικά ζητούμενα στο λογοτεχνικό σύμπαν του Δαπόντε. Μέσω αυτών, ο συγγραφέας κατευθύνει τον αναγνώστη μπροστά και πίσω στον ιστορικό χρόνο και χώρο, φέρνοντας τις αφηγήσεις περί ιστορικών, μυθολογικών ή θρησκευτικών πραγμάτων, προσώπων και πράξεων πιο κοντά στα μέτρα του αναγνώστη του 18ου αιώνα· ενός αναγνώστη που τον φαντάζεται ο συγγραφέας να διψά για γνώση, για άγνωστα μέρη και για περιπέτεια, καταναλώνοντας αχόρταγα στίχους. Έτσι, ο Δαπόντε όχι μόνο πετυχαίνει καλύτερα τον ηθικοδιδασκτικό στόχο του, αλλά μπορεί μέσα στο έργο του να νομιμοποιήσει αφηγηματικά, ειδολογικά και αισθητικά το γνωσιακό και πληροφοριακό υλικό, το οποίο αντλεί από ποικίλες πηγές, αλλά και από την ίδια την περιπετειώδη ζωή του.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η σκιαγράφηση και ο σχολιασμός των παρεκβάσεων αυτών (με κέντρο τον καταστατικό Καθρέπτη Γυναικών και βεβαίως τον Κήπο Χαρίτων), οι οποίες συγκροτούν τη γεωγραφική και πολιτισμική μεταιχμιακότητα ενός εξίσου μεταιχμιακού συγγραφέα, ο οποίος βρίσκεται σε διαρκή κίνηση· ενός ανθρώπου που παλινωδεί μεταξύ παράδοσης και νεωτερικότητας εντός και εκτός συνόρων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας του 18ου αιώνα. Θεωρώ ότι μέσω αυτής της διερεύνησης θα αναδειχθεί πιο καθαρά η ιδιαίτερη λογοτεχνική ταυτότητα του Δαπόντε και κατ' επέκταση η ταυτότητα του πολυσχιδούς έργου του, το οποίο αρθρώνεται και εκτείνεται μέσα σε ένα πολύπλοκο πλέγμα αφηγηματικών χωροχρονικών συνεχών· ενός έργου που στέκει μακριά από τα νεωτερικά αιτήματα του Διαφωτισμού και ταυτόχρονα προσπαθεί να μνημειώσει έμμετρα και παραδοσιακά τη γνώση για το παρελθόν και για το παρόν, σε έναν αιώνα που διατείνεται ότι είναι σχεδόν αδύνατο να υπάρξουν «πάρα πολλά για να γνωρίζει κανείς».

Προτεινόμενη βιβλιογραφική αναφορά:

Αλέξανδρος Κατσιγιάννης, «Παράδοξα ταξίδια και αναπάντεχες επαφές: για την παρεκβατική γεωγραφική φαντασία του Καισάριου Δαπόντε», 1ο Ετήσιο Συνέδριο «Ζώνες Επαφής: Λογοτεχνία, δίκτυα επικοινωνίας και πολιτισμική κινητικότητα», Συνεδρία 3: Ενδεχόμενες Συναντήσεις II, Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη, Τετάρτη, 2 Δεκεμβρίου 2026.